וּמַקְטִירוֹ בִּכְלִי שָׁרֵת. שואלת הגמרא, כיצד נאמר שכבר עתה לאחר שהעלהו בִּכְלִי שָׁרֵת מַקְטִיר לֵיהּ, והרי עדיין לא מלחו, ובהמשך הברייתא מבואר ש'מולחו ונותנו על גבי האישים', ומשמע שאינו מקטירו אלא לאחר המליחה. מתרצת הגמרא, אין כוונת הברייתא שמעלהו בכלי שרת ומיד מקטירו, אֶלָּא אִימָּא שמַּעֲלֵהוּ בִּכְלִי שָׁרֵת על מנת לְהַקְטִירוֹ לאחר מכן כשמולחו.

מבואר בברייתא לגבי קומץ המנחה וּמוֹלְחוֹ וְנוֹתְנוֹ עַל גַּבֵּי הָאִישִׁים, אומרת הגמרא שדין זה נלמד מִדִּכְתִיב "וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ תַּמְלַח וְגו'".

עוד מבואר בברייתא שלאחר שקָרַב הַקּוֹמֶץ שִׁיָּרֵיהּ נֶאֱכָלִין. שואלת הגמרא, מְנָלָן שהקטרת הקומץ מתירה את אכילת השיריים לכהנים. ומשיבה, דִּכְתִיב "וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אַזְכָּרָתָהּ וְגו'", וּכְתִיב בפסוק הבא לאחר מכן, "וְהַנּוֹתֶרֶת מִן הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו" – והיינו שלאחר הקטרת הקומץ הותרה הנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו. מבארת הגמרא, מאימתי נחשב שקָרַב הַקּוֹמֶץ ומותרים השיריים באכילה, לְמַר כְּדַאֲמַר לֵיהּ וּלְמַר כְּדַאֲמַר לֵיהּ - נחלקו בזה התנאים ולכל תנא כשיטתו, דְּאִיתְּמַר בברייתא, הַקּוֹמֶץ, מֵאֵימָתַי נחשב שהוקרב לענין שיהיה מַתִּיר את הַשִּׁירַיִם בַּאֲכִילָה, רַבִּי חֲנִינָא אָמַר, מְשֶׁתְּשַׁלּוֹט בּוֹ הָאוּר – ממתי שאחזה בו האש אפילו מעט, הותרו השירים באכילה. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אין השירים מותרים אלא מְשֶׁתִּיצֹת הָאוּר בְּרוּבּוֹ.

בהמשך הברייתא מבואר לגבי שיירי המנחה, וְרַשָּׁאִין הַכֹּהֲנִים לִיתֵּן לְתוֹכוֹ יַיִן וְשֶׁמֶן וּדְבַשׁ. שואלת הגמרא, מַאי טַעֲמָא שהותר לתת לתוכו יין ודבש. ומשיבה, אָמַר קְרָא לגבי מתנות כהונה 'לְךָ נתתים לְמָשְׁחָה ולבניך לחק עולם', ולמשחה היינו לְגַדּוּלָה, כלומר שיאכלו את מתנותיהם בדרך גדולה כְּדֶרֶךְ שֶׁהַמְּלָכִים אוֹכְלִין, – ולכן מותר לתת בשירי המנחה שמן ודבש שהוא דרך גדולה.

מה שמבואר בברייתא לגבי השיריים וְאֵין אֲכוּרִין אֶלָּא מְלֻחָּמִין, מבארת הגמרא שדין זה נלמד מִדִּכְתִיב "לֹא תֵאָפֶה חָמֵץ חֶלְקָם", וְאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ שדורשים את המילה 'חלקם' אף על הנאמר קודם לכן, כלומר, שֶׁאֲפִילּוּ חֶלְקָם של הכהנים שניתן להם לאכילה לֹא תֵאָפֶה חָמֵץ.

שנינו במשנה כָּל הַמְּנָחוֹת טעונות שמן ולבונה כו'. שואלת הגמרא, וכי וְכָל הַמְּנָחוֹת טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה חוץ ממנחת סוטה, וְהָאֵיכָא מִנְחַת חוֹטֵא – דהיינו קרבן עולה ויורד הבא על חטאים, כגון שנכנס למקדש בטומאה בשוגג, או חטא בשבועת העדות ושבועת ביטוי, שאף היא אינה טעונה שמן ולבונה, דְּרַחְמָנָא אָמַר "והביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת לֹא יָשִׂים עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה". מתרצת הגמרא, התנא של משנתינו כשמנה החילוקים בין מנחת חוטא לשאר מנחות, לא מנה כל חילוק בפני עצמו שנוהג בכל המנחות ולא במנחת סוטה, אלא הָכִי קָאָמַר - כרך כל הדינים יחד, ושנה כך – כָּל הַמְּנָחוֹת יש בהן לפחות אחת מהמעלות הללו, שְׁטְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה, וּבָאוֹת מִן הַחִיטִּין, וּבָאוֹת סֹלֶת. ומפרטת הגמרא, שמִּנְחַת חוֹטֵא, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ טְעוּנָה שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה, מכל מקום בָּאָה מִן הַחִטִּין וּבָאָה סֹלֶת – שמנפים את הקמח שלא יהיה מעורב בפסולת. ומְנָחָה הָעוֹמֶר, אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בָּאָה מִן הַשְּׂעוֹרִין, מכל מקום יש בה מעלה שטְּעוּנָה שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה, וּבָאָה גָּרֶשׂ - שמנפים היטב את קמח השעורים לבל יהיה מעורב בו קליפת השעורה. אבל וְוֹוֹ – מנחת סוטה, אין בה אף מעלה מאלו המעלות, שכן אֵינָהּ טְעוּנָה לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה, וּבָאָה מִן הַשְּׂעוֹרִין, וּבָאָה קֻמַּח שאינו מנופה.

התבאר שמנחת חוטא אינה טעונה שמן ולבונה, ומביאה הגמרא ברייתא בענין זה. תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּדִין הוּא – היה ראוי שֶׁתְּהֵא מִנְחַת חוֹטֵא טְעוּנָה שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה, כדי שֶׁלֹּא יְהֵא חוֹטֵא נִשְׂכָּר שיקילו במנחתו. וּמִפְּנֵי מָה אֵינָהּ טְעוּנָה שמן ולבונה, כדי שֶׁלֹּא יְהֵא קָרְבָּנוֹ מְהוּדָּר. וּבְדִין הוּא שֶׁתְּהֵא חַסְאת חֵלֶב - כלומר כל החטאות, שנקראו חטאת חלב טְעוּנָה נְסָכִים כקרבנות נדר ונדבה, כדי שֶׁלֹּא יְהֵא חוֹטֵא נִשְׂכָּר. וּמִפְּנֵי מָה אמרה התורה בפרשת נסכים 'לפלא נדר או בנדבה', ללמדנו שאין חיוב נסכים אלא בקרבן הבא בנדר או בנדבה, אך חטאת אֵינָהּ טְעוּנָה נסכים, כדי שֶׁלֹּא יְהֵא קָרְבָּנוֹ של החוטא מְהוּדָּר על ידי הנסכים. וממשיכה הברייתא, שאף שכל החטאות אין בהם נסכים כדי שלא יהיה קרבנו של החוטא מהודר, אֲבָל חַטַּאתּוֹ שֶׁל מְצוֹרָע וַאֲשָׁמוֹ טְעוּנִין להביא עם קרבנותיו נְסָכִים, לְפִי שֶׁאֵין קרבנות אלו בָּאִין עַל חֵטְא, אלא להכשירו ליטהר, ולכך הם באים עם נסכים. מקשה הגמרא, וכי קרבנות המצורע אינם באים על חטא, אֵינִי, וְהָאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, עַל שִׁבְעָה דְּבָרִים - חטאים, נִגְעִים בָּאִין וְכו' - על האדם להיות מצורע, הרי מבואר שנגעי מצורע באים מחמת החטא, וממילא גם הקרבנות באים לכפר על כך, ואיך אמרו שאינם באים על החטא. מתרצת הגמרא, הָתָם – במצורע, אין הקרבן בא על החטא, כיון שעל ידי הייסורים והבושה שהיו לו מְגַנְּעִיה, הוּא דְּאִיכַּפַּר לֵיהּ החטא שמחמתו בא הנגע. וּכִי מַיְיתִי קָרְבָּן - הקרבן שמביא הוא רק כדי לְאִשְׁתְּרוֹיֵי בְּקָדְשִׁים הוּא דְּקָא מַיְיתִי – שאינו יוצא מטומאתו עד שיביא קרבן. שואלת הגמרא, אֶלָּא מַעֲתָּה לדברי, שהטעם שמביאין נסכים על חטאת מצורע הוא משום שאינה באה על חטא, אם כן חַסַּאת נָזִיר – שמביא הנזיר חטאת במלאת ימי נזרו תְּהֵא טְעוּנָה נְסָכִים עם הקרבן, לְפִי שלא חטא הנזיר בנזירותו, ונמצא שֶׁאֵינָהּ בָּאָה עַל חֵטְא. עונה הגמרא, סָבַר לָהּ רבי שמעון שאמר שהטעם שאין מביאים נסכים בחטאת הוא כדי שלא יהיה קרבנו של החוטא מהודר, כְּרַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר, דְּאָמַר שְׁנָזִיר נַמִּי חוֹטֵא הוּא – כיון שציער את עצמו מן היין, ואין לאדם להוסיף חובה על נפשו ממה שלא ציותה עליו התורה, ויש חשש שמא יעבור על נזירותו ויכשל באיסורי הנזיר, ונמצא שחטאתו באה על חטא.

שנינו במשנה, רָבָן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כֹּשֶׁם שמעשיה מעשה בהמה, כך קרבנה כו', מביאה הגמרא, תַּנְיָא, אָמַר לָהֶן רַבָּן גַּמְלִיאֵל לַחֲכָמִים, סוֹפְרִים, הַנִּיחוּ לִי וְאֲדַרְשֶׁנָּה לכם הטעם שמנחת הסוטה באה דוקא מן השעורים בְּמִין חוֹמֶר - כמו תכשיט שמחברים אותו לשני קצוות צוארי החלוק לנוי.

דְּשַׁמְעֵיהּ רבן גמליאל לְרַבִּי מֵאִיר דְּקָאָמַר לעיל שהטעם שמנחת סוטה באה מן השעורין, הוא משום מידה כנגד מידה, לפי שהִיא הֶאֱכִילַתּוּ – את הבועל מַעֲדֵנֵי עוֹלָם כדי לפתותו, לְפִיכָךְ קָרְבָּנָהּ מקמח שעורים שהוא מַאֲכַל בְּהֵמָה. אָמַר לֵיהּ רבן גמליאל לרבי מאיר לא יתכן לפרש שזהו טעם הדבר, משום שהָתְּנָא עֲשִׂירָה, עֲנִיָּה מַאי אִיכָּא לְמֵימַר – בשלמא באופן שהסוטה עשירה והאכילה את הבועל מעדני עולם יתכן טעם זה, אך באופן שהיא עניה ולא נהגה כן מדוע מביאה מאכל בהמה. אֶלָּא כך הוא טעם הדבר, כְּשֵׁם שֶׁמַּעֲשֶׂיהָ מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה, כָּךְ קָרְבָּנָהּ מַאֲכַל בְּהֵמָה – כשם שמעשיה לזנות הוא מעשה בהמה, שמפקירה עצמה לתשמיש למי שאינו בן זוגה, לכך קרבנה מאכל בהמה.

משנה. לאחר שהביאו את מנחת הסוטה, הָיָה מֵבִיא הכהן פְּלֵי שֶׁל חֶרֶס – כוס מחרס, וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לוֹג מַיִם מִן הַכִּיּוֹר - שהרי התורה אמרה 'מים קדושים', ואין קדושים אלא שנתקדשו בכלי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אינו נותן בכלי אלא רְבִיעִית מים, שכְּשֵׁם שֶׁמַּמְעֵט בַּכְּתָב – שסובר רבי יהודה שאין כותבים במגילת סוטה אלא מעט פסוקים, כָּךְ מְמַעֵט בַּמַּיִם – שכיון שהכתב מועט אין צריך מים מרובים למחקו, ודי במים מועטים לכך. נִכְנַס הכהן לְהֵיכָל וּפָנָה לִימִינוֹ – לפי דרשו חז"ל שכל פניות שאדם פונה לא יהיו אלא דרך ימין, וּמָקוֹם הָיָה שָׁם שניכר ובלט מתוך שאר ריצפת ההיכל, וגודלו אַמָּה עַל אַמָּה, וְטִבְלָא שֶׁל שַׁיִשׁ וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָּהּ שעל ידי הטבעת יכול לאחוז בטבלה ולהרימה מקרקעית העזרה שהיתה כולה מרוצפת באבני שיש. כֶּשֶׁהוּא מַגְבִּיהַּ את השיש וְנוֹטֵל עָפָר מִתַּחְתֶּיהָ, וְנוֹתֵן העפר בכוס המים כְּדֵי שֶׁיִּרָאֶה עַל הַמַּיִם - שיהיה ניכר העפר ונראה במים, שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל הַמָּיִם' - והיינו ממה שנאמר 'אל המים', ולא נאמר 'ונתן במים', משמע שלא יהיה בלוע בתוך המים, אלא יהיה נראה על המים.

גמרא. תָּנָא שנינו בברייתא, פְּלֵי שֶׁל חֶרֶס צריך שיהיה הכוס של חרס חָדָשָׁה – שלא נעשתה בו כל מלאכה, דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. שואלת הגמרא, מַאי טַעְמָא דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל שצריך הכלי להיות חדש. ומשיבה, גְּמַר כְּלִי כְּלִי מִמְּצוֹרָע בגזירה שוה, נאמר לגבי סוטה 'בכלי חרס', ובמצורע נאמר 'אל כלי חרס על מים חיים', ולומדים מַה לְּהַלָּן צריך שיהיה כלי חֶרֶס חֲדָשָׁה אַף כָּאן חֶרֶס חֲדָשָׁה. שואלת הגמרא, וְהָתָם – במצורע מְנָלָן שצריך כלי חרס חדש. עונה הגמרא, דִּכְתִיב 'וְשָׁחַט אֶת הַצִּפּוֹר הָאַחַת אֶל כְּלִי חֶרֶשׂ עַל מַיִם חַיִּים' - הוקש הכלי למים, מַה מַּיִם חַיִּים שֶׁלֹּא נַעֲשְׂתָה בָּהֶן מְלָאכָה - שהרי 'מים חיים' הם מי מעיין שלא נעשתה בהם מלאכה, אַף הכְּלִי שנאמר במצורע, צריך להיות שֶׁלֹּא נַעֲשְׂתָה בּוֹ מְלָאכָה, ולומדים בגזירה שוה שאף לגבי סוטה צריך שיהיה הכלי חדש. שואלת הגמרא, אִי כיון שלמד רבי ישמעאל דין סוטה מדין מצורע בגזירה שוה לגבי הכלי, אם כן נלמד דין נוסף, מַה לְּהַלָּן – במצורע, צריך שיהיו מַיִם חַיִּים, אַף כָּאן בסוטה צריך מַיִם חַיִּים – שלא נעשתה בהם מלאכה. עונה הגמרא, לְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל הסובר שבסוטה צריך כלי חרס, משום שלמד בגזירה שוה ממצורע, הָכִי נַמִּי - סובר גם שמי הסוטה הם מי מעיין שלא נעשתה בהם מלאכה. כמו דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מה הם מֵי כִּיּוֹר שמהם מכינים מי סוטה, רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר מֵי מַעְיָן הֵן – כפי שהתבאר שלמד בגזירה שוה ממצורע, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים מִשְּׁאָר מַיְמוֹת הֵן - יכולים לקחת אף ממי מקוה.

מקשה הגמרא על רבי ישמעאל שלמד דין סוטה בגזירה שוה ממצורע, והרי אִיכָּא לְמֵיפְרָךְ גזירה שוה זו, מַה לְּמְצוֹרָע שהחמירה התורה בדינו שֶׁגִּבֵּן טָעוֹן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תּוֹלַעַת - ולכן החמירה התורה להצריכו כלי חדש ומים חיים, מה שאין כן בסוטה שאין בה דברים אלו. מתרצת הגמרא, אָמַר רַבָּה מכך שֶׁאָמַר קְרָא לגבי סוטה 'ולקח מים קדושים בִּכְלִי (חֶרֶס) [חָרֶשׂ]', ולא נאמר ולקח כלי חרס ונתן בו מים, משמע שהכלי שנאמר כאן הוא כלי ידוע, כלומר כְּלִי שֶׁאָמַרְתִּי לְךָ בְּבָר – שכבר דיבר עליו הכתוב במקום אחר, והוא הכלי חרס שנאמר במצורע.

מבארת הגמרא, אָמַר רָבָא מה ששנינו במשנה לדעת רבנן שלא הצריכו שיהיה כלי חרס חדש, אלא יכול ליטול כלי שנעשה בו מלאכה, לֹא שָׁנוּ דבר זה אֶלָּא בכלי שֶׁלֹּא נִתְאַכְּמוּ פָּנָיו – לא הושחרו פניו בשימוש באש, אֲבָל נִתְאַכְּמוּ פָּנָיו מחמת שימוש באש, פְּסוּלִין. שואלת הגמרא, מַאי טַעְמָא שהדין כן לדעת חכמים, והרי לא למדו דין סוטה ממצורע. ומשיבה, שאף שלא למדו ממצורע, מכל סוברים שהכלי של מי סוטה צריך להיות דּוֹמֶיָא דְּמַיִם של סוטה, שהרי נאמר בפסוק "ולקח הכהן מים קדשים בכלי חרש", הוקש הכלי למים, מַה מַּיִם שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנּוּ מראיתם, אַף כְּלִי צריך להיות שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה מראיתו.

בָּעֵי רָבָא, לפי המבואר שצריך שלא ישתנה מראיתו של הכלי, מה יהיה הדין אם הכלים נִתְאַכְּמוּ, וְהֶחְזִירָן לְתוֹךְ כִּבְשַׁן הָאֵשׁ - החזיר הכלים לכבשן עד שחזרו הכלים וְנִתְלַבְּנוּ, מַהוּ, האם הכלי כשר או לא. מִי אָמְרִינַן בֵּינְתַיִם דְּאִידְּחוּ – שנפסל הכלי פעם אחת להשקאת הסוטה, אִידְּחוּ - אינו חוזר שוב להכשרו אפילו אם נתלבנו בשנית, אוֹ דִילְמָא בֵּינְתַיִם דַּהֲדוּר הָדוּר – כיון שחזר למראיתו הראשונה כשר בבתחילה. מביאה הגמרא ראיה ממה שמצינו לגבי מצורע, תָּא שְׁמַע, רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תּוֹלַעַת שֶׁהִפְשִׁיל בָּהֶן קוֹפְתּוֹ לַאֲחוֹרָיו – שהשתמש בהן והתעקמו, פְּסוּלִין לטהרת המצורע. מדייקת הגמרא, וְהָא הָתָם הָרֵי וּמְפִשְׁטֵי - הרי אפשר לחזור וליישרם בבתחילה, אלא מוכח שכיון שנדחה פעם אחת אינו הוזר לכשרותו בבתחילה, וממילא גם כלים שהושחרו אינם חוזרים לכשרותם אף אם יתלבנו. דוחה הגמרא, אין להוכיח משם, משום שהָתָם דְּאִיקְּלוֹף אִיקְּלוֹפֵי – בברייתא מדובר באופן שמחמת המשוי התקלף העץ מקליפתו וכן האזוב ולא ניתן להחזירם לקדמותם, אך באופן שניתן להחזירם לקדמותם כגון ללבן את הכלים – יהיה כשר בבתחילה.

שנינו במשנה שהכהן היה נִכְנַס לַהֵיכָל וּפָנָה לִימִינוֹ וְכוּ'. שואלת הגמרא, מַאי טַעְמָא עשו את הטבלה בימינו של הנכנס דוקא. עונה הגמרא, משום דְּאָמַר מַר כָּל פִּינּוֹת שֶׁאַתָּה פּוֹנֶה, לֹא יְהוּ אֶלָּא דֶּרֶךְ יָמִין, ולמדו כן מהפסוק שנאמר לגבי הים שעשה שלמה שהיה מונח על י"ב בקר עשויות מנחשת, ואמר הכתוב שם "עמד על שני עשר בקר ושלשה פנים צפונה ושלשה פנים ימה ושלשה פנים נגבה, ושלשה פנים מזרחה והים עליהם מלמעלה", מנה הכתוב את סדר עמידתם כסדר הפונה דרך ימין, שהנכנס לעזרה ובא להקיף דרך ימינו, הולך תחילה לצפון ואחר כך למערב ולדרום ולמזרח.

מָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה כּוּ', ובשהוא מגבידה נוטל עפר מתחתיה. תָּנוּ רַבָּנָן דורשת הברייתא את הפסוק בפרשת סוטה, 'וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בקרקע המשכן יקח הכהן ונתן אל המים', אילו לא היה נאמר 'אשר יהיה בקרקע המשכן', אלא 'אשר יהיה במשכן', יָכוֹל יַחְפֹּר מְבַחוּץ וְיִכְנֹס – היינו סבורים שרשאי ליטול עפר מחוץ למשכן ולהכניסו למשכן. תַּלְמוּד לוֹמַר – לכך נכתב 'בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן', ללמד שצריך ליטול עפר מקרקעית המשכן ואין די בעפר הנכנס למשכן. ממשיכה הברייתא, אִי בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן – אילו לא היה נאמר 'ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן' אלא 'ומן העפר אשר בקרקע המשכן', יָכוֹל יַחְפֹּר בְּקַרְדּוֹמוֹת – היינו סבורים שאם לא מצא שם עפר רך שנוח ליטלו, צריך להביא קרדום ולחפור בקרקע המשכן ליטול ממנה העפר. תַּלְמוּד לוֹמַר 'אֲשֶׁר יִהְיֶה' שאינו צריך לחפור בקרקע, אלא הָא בְּיצַד יעשו, אִם יֵשׁ שָׁם עפר רך שניתן לקחתו בקלות, הָבֵא אותו, ואִם אֵין שָׁם עפר תיחוח, תֵּן שָׁם עפר ותיטלו, ונחשב שלקח מהקרקע המשכן. תַּנְיָא אִידָךְ - בברייתא שניה נחלקו תנאים בניידון זה. נאמר בְּסוֹף 'וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה וְגוֹ'", מכך שלא נאמר מקרקע המשכן, מְלַמֵּד שֶׁהָיָה מְתַקֵּן את העפר מְבַחוּץ וּמַכְנִיס להיכל ונותן אל המים, ואין צריך להניחו בקרקע ההיכל. בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן – לשיטה זו מדוע נאמר בקרקע המשכן, והרי כשר אף אם הוכנס למשכן ולא הונח שם, אִיתְּמַר בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מקרא זה בא לְהָבִיא - לרבות, קַרְקַע